

Προς

ΡΑΕ

Πειραιώς 132

118 54 Αθήνα

Υπόψη: κ. Προέδρου, Δρ. Ν. Μπουλαξή

Κοινοποίηση

ΔΕΣΦΑ

Μεσογείων 357-359

152 31 Χαλάνδρι

Υπόψη: κ. Διευθύνοντος Συμβούλου, Ν. Battilana

ΑΡ. ΠΡΩΤ.: 549

Αθήνα, 17.01.2020

ΘΕΜΑ: Δημόσια Διαβούλευση για το Σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης ΕΣΦΑ 2020-2029

Αξιότιμοι Κύριοι,

Ο Ελληνικός Σύνδεσμος Ανεξάρτητων Εταιρειών Ηλεκτρικής Ενέργειας -του οποίου τα μέλη συγκαταλέγονται ανάμεσα στις μεγαλύτερες ιδιωτικές εταιρείες-χρήστες του ΕΣΦΑ- επιθυμεί να καταθέσει τις εξής παρατηρήσεις όσον αφορά το Σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης ΕΣΦΑ για την περίοδο 2020-2029:

- 1) Το Ελληνικό ΕΣΕΚ 2020-2030 -του οποίου το τελικό κείμενο έχει ήδη υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή- θέτει τους στόχους, τις προτεραιότητες πολιτικής και τα μέτρα για την ανάπτυξη του ενεργειακού τομέα στη χώρα μας την επόμενη δεκαετία. Το συγκεκριμένο σχέδιο προβλέπει ότι το φυσικό αέριο θα διαδραματίσει σε αυτή την περίοδο το ρόλο του καυσίμου-γέφυρα προς την περίοδο της κλιματικής ουδετερότητας. Ειδικά για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από φυσικό αέριο τα αποτελέσματα του ΕΣΕΚ δείχνουν ότι αυτή θα κυμαίνεται στις 18-23 TWh. Θα πρέπει επομένως και το ΕΣΦΑ, μαζί με όσα ΑΣΦΑ αναπτυχθούν, να μπορεί να υπηρετήσει την υλοποίηση των συγκεκριμένων στόχων και του βασικού σεναρίου που προδιαγράφει το ΕΣΕΚ 2020-2030.
- 2) Οι Ευρωπαϊκοί Διαχειριστές Μεταφοράς Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, ENTSO-E και ENTSO-G αντίστοιχα, αναπτύσσουν, για δεύτερη φορά μετά το TYNDP 2018, κοινά σενάρια πάνω στα οποία θα βασιστεί η σχεδίαση των TYNDP 2020 των δύο οργανισμών. Τα σενάρια αυτά έχουν ήδη δημοσιευθεί και βρίσκονται σε δημόσια διαβούλευση. Επομένως θα πρέπει ο ΔΕΣΦΑ να λάβει υπόψη του, κατά την εκπόνηση του δεκαετούς σχεδίου του για την περίοδο 2020-2029, αυτά τα σενάρια. Ιδίως το Global Ambition και το Distributed Energy τα

οποία και είναι συμβατά με τον στόχο της Συμφωνίας του Παρισιού για περιορισμό της αύξησης της θερμοκρασίας της Γης στον 1,5 βαθμό Κελσίου.

- 3) Για όσα έργα αναφέρεται ότι θα επιδιωχθεί χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η Τράπεζα στο εξής θα χρηματοδοτήσει μόνο έργα φυσικού αερίου, τα οποία ήδη περιλαμβάνονται στην τέταρτη λίστα των έργων PCI της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 4) Όπως αναφέρεται και στο σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης ΕΣΦΑ για την περίοδο 2020-2029, το αντικείμενο της κατασκευής του νέου Μετρητικού/ Ρυθμιστικού Σταθμού ADG III (U2840) στην περιοχή Διστόμου Βοιωτίας περιλαμβάνει την αποξήλωση του υφιστάμενου προσωρινού σταθμού ADG III, την εγκατάσταση των κτιριακών υποδομών, την κατασκευή των M/ P Σταθμού δυναμικότητας 23.500 Nm³/h, την κατασκευή μεταλλικού στεγάστρου για την προστασία των Μετρητικών διατάξεων (Skid Shelter) και τη σύνδεση με τα υφιστάμενα κεντρικά βανοστάσια ESD (Emergency Shut Down) για την τροφοδοσία του τελικού καταναλωτή. Προκρίνεται η προώθηση τέτοιων σχεδίων, καθώς πρόκειται για επενδύσεις που αποσκοπούν στο όφελος του τελικού καταναλωτή, γίνονται με ίδια κεφάλαια του Διαχειριστή τα οποία ανακτώνται από το τέλος σύνδεσης και η τελική επίδραση τέτοιων έργων στην μεσοσταθμική χρέωση χρήσης ΕΣΦΑ είναι μηδενική.
- 5) Όσον αφορά τον Σταθμό Συμπίεσης για την τροφοδοσία του αγωγού TAP στη Ν. Μεσημβρία (Booster Compressor), θεωρούμε ότι πρόκειται για ένα πολύ σημαντικό έργο που αποσκοπεί στην αύξηση της αποδοτικότητας του ΕΣΦΑ, την εύρυθμη λειτουργία του συστήματος και τη διαμετακόμιση ροών. Το έργο συνίσταται στην εγκατάσταση ενός νέου Σταθμού Συμπίεσης για την τροφοδοσία του αγωγού TAP (Trans Adriatic Pipeline) με πίεση μεταφοράς σημαντικά μεγαλύτερη από την πίεση λειτουργίας του ΕΣΦΑ και θα πρέπει να επιδιωχθεί η άμεση ένταξη του έργου στον κατάλογο με τα Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος ώστε να μειωθεί η επίδραση στη Μεσοσταθμική Χρέωση Χρήσης ΕΣΦΑ από 1,70% (χωρίς επιχορήγηση) σε 0,87% (με 50% επιχορήγηση).
- 6) Όσον αφορά τη νέα προβλήτα Small Scale LNG στον Τερματικό Σταθμό Ρεβυθούσας, θεωρούμε ότι πρόκειται επίσης για ένα πολύ σημαντικό έργο καθώς η χώρα μας, ακολουθώντας τη διεθνή τάση, έχει μεγάλες προοπτικές ανάπτυξης και της αγοράς της λεγόμενης μικρής κλίμακας υγροποιημένου φυσικού αερίου (small scale LNG). Η ανάπτυξη των υποδομών σε αυτό το επίπεδο είναι καθοριστικής σημασίας. Ωστόσο, θα πρέπει να αναπτυχθεί παράλληλα και πολύ σύντομα το κατάλληλο ρυθμιστικό πλαίσιο, που θα επιτρέψει στην αγορά να αναπτυχθεί σε υγιείς βάσεις.
- 7) Σχετικά με το έργο Μετρητικός/Ρυθμιστικός Σταθμός ADG IV, όπως αναφέρεται και στο σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης ΕΣΦΑ για την περίοδο 2020-2029, το αντικείμενο του είναι η εγκατάσταση Μετρητικού Σταθμού στην ευρύτερη περιοχή της βιομηχανίας «Αλουμίνιον της Ελλάδος», με σκοπό την τροφοδότηση φυσικού αερίου στις νέες εγκαταστάσεις «Ηλεκτροπαραγωγής Συνδυασμένου Κύκλου Άγιος Νικόλαος II». Προκρίνεται η προώθηση τέτοιων σχεδίων, καθώς πρόκειται για επενδύσεις που αποσκοπούν στο όφελος του τελικού καταναλωτή, γίνονται με ίδια κεφάλαια του διαχειριστή τα οποία ανακτώνται από το τέλος σύνδεσης και η τελική επίδρασή τέτοιων έργων στην μεσοσταθμική χρέωση χρήσης ΕΣΦΑ είναι μηδενική.

- 8) Καμία αναφορά δεν γίνεται για το έργο «ΑΣΦΑ ΔΙΩΡΥΓΑ GAS», το οποίο έχει πολλαπλά οφέλη για την αγορά φυσικού αερίου της Ελλάδος και γενικά της Ν.Α. Ευρώπης και η σύνδεσή του με το ΕΣΦΑ θα πρέπει άμεσα να συμπεριληφθεί στο πρόγραμμα ανάπτυξης του ΕΣΦΑ. Το συγκεκριμένο έργο θα αποτελέσει μια νέα πύλη εισόδου ΥΦΑ στο σύστημα φυσικού αερίου προσφέροντας ευελιξία στις εισαγωγές ανταγωνιστικού ΥΦΑ, αποσυμφορώντας την Ρεβυθούσα και καθιστώντας ανταγωνιστικότερη την τιμή φυσικού αερίου στην Ελληνική αγορά.
- 9) Επιπλέον καμία αναφορά δεν γίνεται στο Κεφάλαιο 2.1.1 και στα έργα σύνδεσης χρηστών, σχετικά με τη σύνδεση του Σταθμού Συνδυασμένου Κύκλου στη ΒΙΠΕ Κομοτηνής παρά την αποδοχή της Αίτησης Μελλοντικής Δυναμικότητας από την ΤΕΡΝΑ. Στο τελικό πρόγραμμα ανάπτυξης αναμένουμε να το δούμε μέσα στα έργα που θα υλοποιηθούν εντός της επόμενης τριετίας.
- 10) Ο Μετρητικός και Ρυθμιστικός Σταθμός για τη σύνδεση με την Υπόγεια Αποθήκη φυσικού αερίου στη Νότια Καβάλα είναι απαραίτητος για την έγχυση και απόληψη αερίου από την Υπόγεια Αποθήκη στη Νότια Καβάλα. Σύμφωνα με τις ανακοινώσεις του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθώς και του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου, εντός του 2020 θα ολοκληρωθεί ο Διαγωνισμός της Αξιοποίησης της Εγκατάστασης της Υπόγειας Αποθήκης της Νοτίου Καβάλας και θα οριστεί Ανάδοχος του έργου. Αυτό συνεπάγεται ότι εντός του 2020 θα ξεκινήσει η μελέτη και κατασκευή της Υπόγειας Αποθήκης. Επιπλέον η Υπόγεια Αποθήκη της Νοτίου Καβάλας αποτελεί μια κρίσιμη υποδομή για την ενεργειακή ασφάλεια της χώρας. Συνεπώς λόγω των ανωτέρω κρίνεται επιτακτική η άμεση εκκίνηση της ανάπτυξης του Μετρητικού και Ρυθμιστικού Σταθμού για τη σύνδεση με την Υπόγεια Αποθήκη φυσικού αερίου στη Νότια Καβάλα. Είναι άξιο απορίας πώς για ένα έργο -το οποίο έχει εγκριθεί για μία ακόμη φορά και ανήκει στα έργα κοινού ενδιαφέροντος και παράλληλα η Ελληνική Δημοκρατία το έχει εντάξει μέσα στα έργα που θα πρέπει να υλοποιηθούν για την επίτευξη των στόχων της χώρας μας για την ενέργεια και το κλίμα-η Τελική Επενδυτική Απόφαση να μην έχει ληφθεί και συνεπώς να μην αναφέρεται στο κείμενο ο τρόπος χρηματοδότησης, ο τρόπος ανάκτησης των επενδύσεων από πλευράς ΔΕΣΦΑ καθώς και η ενδεχόμενη επίδρασή του έργου αυτού στη Μεσοσταθμική Χρέωση Χρήσης ΕΣΦΑ. Ο Σύνδεσμος θεωρεί πώς άμεσα, εντός του 2020, θα πρέπει να ληφθούν οι εν λόγω αποφάσεις για την μελέτη, χρηματοδότηση, προκήρυξη και κατασκευή του Μετρητικού και Ρυθμιστικού Σταθμού, ώστε να μην προκληθεί καθυστέρηση στο συνδεδεμένο έργο της Αξιοποίησης της Υπόγειας Αποθήκης της Νοτίου Καβάλας.
- 11) Δεν γίνεται κατανοητό γιατί στο σχέδιο ανάπτυξης του ΕΣΦΑ περιλαμβάνεται μια «ιδέα» για κατασκευή εμπορικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής με καύσιμο φυσικό αέριο ισχύος 400 MW στην Κρήτη. Προτίθεται ο ΔΕΣΦΑ να αναπτύξει τέτοιο σταθμό; Είναι μια τέτοια επένδυση συμβατή με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2009/73 και τον διαχωρισμό των δραστηριοτήτων παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρισμού & φυσικού αερίου με αυτές της μεταφοράς ηλεκτρισμού & φυσικού αερίου; Είναι αυτή η «ιδέα» συμβατή με τους όρους που περιλαμβάνει η πιστοποίηση του ΔΕΣΦΑ ως ανεξάρτητου διαχειριστή συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου;

Η συγκεκριμένη πρόταση είναι προφανώς προβληματική για όλους τους παραπάνω λόγους αφού η υλοποίησή της συνδέεται με εμπορική δραστηριότητα που εκφεύγει του νόμιμου και κατασταστικού σκοπού του Διαχειριστή. Ακόμα, όμως, κι αν η πρόταση προέβλεπε μόνο τη δημιουργία εικονικού αγωγού στην Κρήτη, αυτός θα έπρεπε να κατασκευασθεί έτσι ώστε να διασφαλίζεται η πρόσβαση σε αυτόν όλων των πιθανών Χρηστών χωρίς διακρίσεις. Πέρα όμως από αυτά τα ζητήματα, ένα πολύ βασικό ερώτημα που τίθεται είναι γιατί θα πρέπει να ενταχθεί αυτό το συγκεκριμένο έργο του εικονικού αγωγού στη ΡΠΒ, άρα και να κοινωνικοποιηθεί το κόστος του, εάν αυτό δεν εντάσσεται σε έναν ευρύτερο σχεδιασμό για π.χ. την ασφάλεια εφοδιασμού. Εφόσον δηλαδή το συγκεκριμένο έργο εντάσσεται στο σχεδιασμό ενός και μόνο χρήστη (ο οποίος για προφανείς λόγους δεν μπορεί να είναι ο ΔΕΣΦΑ), η ανάκτηση του κόστους της επένδυσης θα πρέπει να αφορά αποκλειστικά και μόνο αυτόν και όχι το σύνολο των χρηστών ΕΣΦΑ.

- 12) Το υπό διαβούλευση σχέδιο περιλαμβάνει έργο με τίτλο «Αγωγός Υψηλής Πίεσης Κομοτηνή – Θεσπρωτία». Όπως φαίνεται και από το κείμενο, ενώ η συζήτηση/σχεδιασμός για το συγκεκριμένο έργο έχει ξεκινήσει το 2007, ακόμα δεν έχει καθοριστεί ο τρόπος χρηματοδότησης ενώ δεν υπάρχει ημερομηνία ούτε για την τελική επενδυτική απόφαση, ούτε για την έναρξη λειτουργίας. Κατόπιν τούτου δεν γίνεται κατανοητό γιατί θα πρέπει να περιλαμβάνεται στο σχέδιο ανάπτυξης ΕΣΦΑ το συγκεκριμένο έργο -ιδίως μετά την έναρξη λειτουργίας του ΤΑΡ- το οποίο μάλιστα έχει και υψηλό προϋπολογισμό ca. 1,8 δισ. Ευρώ.
- 13) Σχετικά με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Φυσικού Αερίου (ΟΠΣΦΑ), παρατηρούμε ότι έχει ήδη ξεκινήσει να λειτουργεί και αποτελεί το Πληροφοριακό Σύστημα μέσω του οποίου υλοποιούνται οι περισσότερες διαδικασίες διαχείρισης της πρωτογενούς αγοράς δυναμικότητας ΕΣΦΑ. (π.χ. δέσμευση μεταφορικής ικανότητας και δυναμικότητας αεριοποίησης, υποβολή ημερησίων δηλώσεων, υπολογισμός και κοινοποίηση κατανομών ποσοτήτων). Πρέπει όμως άμεσα και προς διευκόλυνση των Χρηστών ΕΣΦΑ – άλλωστε αυτός είναι και σκοπός του εν λόγω έργου- να αναπτυχθεί η πλατφόρμα του ΟΠΣΦΑ ώστε να καλύπτει όλες τις ενέργειες στις οποίες προβαίνουν καθημερινά τόσο ο ΔΕΣΦΑ όσο και οι Χρήστες (διαχείριση αποθηκευτικού χώρου, swaps) γεγονός που θα οδηγήσει στην περεταίρω αυτοματοποίηση των διαδικασιών, όπως προβλέπεται και στο σχετικό ρυθμιστικό πλαίσιο.

Με εκτίμηση,

Γιώργος Στάμτιδης
Γενικός Διευθυντής